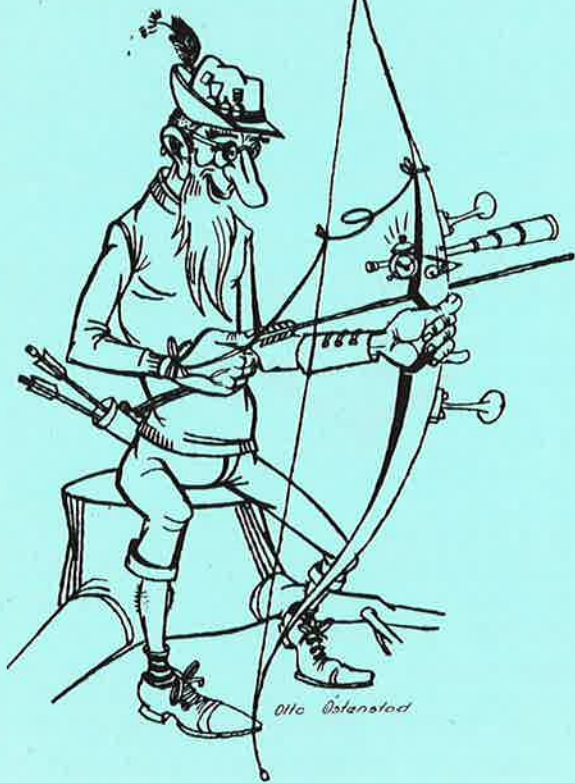

Meldingsblad
for
Norges Bueskytterforbund.

”Bue-stikka”

ÅRGANG: 3 NR. - 2 - 1977

FRA REDAKTØREN.

Stundom er det vanskelig å være redaktør. Det kan være vanskelig når det er mangel på stoff - det er som kjent ikke en redaktørs oppgave "å fylle ut" bladet, noe sikkert både dere og jeg er glad for.

Det kan av og til være vanskelig å velge i det stoffet som foreligger - bladet skal jo gå opp med 16, 20 eller 24 sider - og samtidig skal det jo være noe for enhver smak.

Det kan også være vanskelig - meget vanskelig - å avgjøre hva, og hvor mye, man skal kutte ut under "Aktuell debatt" for at den i det hele tatt skal ha snev av aktualitet.

Dette er ikke ment å være innledningen til en unnskyldning for hva som denne gang blir presentert - jeg har gjort et utvalg i det stoff som foreligger. Men til dere som beklager dere - GJØR NOE!

Av bladets innhold vil jeg imidlertid spesielt henlede oppmerksomheten på utdraget fra Forbundsstyrets beretning og den glimrende artikkelen av Egon Steen som er lånt fra det danske BUESKYDNING.

Vedlagt forrige nummer av bladet fulgte en innbetalingsblankett vedr. Buestikka. Vennligst benytt denne snarest. De som ikke har betalt abonnementet pr. 25/2 kan ikke regne med å få nummer 3, da dette kun blir trykket i et antall som tilsvarer abonnentene. Dersom noen av dere har mistet blanketten, er NBF's postgirokonto fortsatt 3 07 57 10.

MBL

Sportsklubben VIDAR

Bueskyttergruppa

inviterer til innendørs skyting, 60 piler på 18 meter
SØNDAG 13. MARS i EKEBERGHALLEN, Ekebergveien 111, Oslo.

Start skyting kl. 9.30 ---- TK-inspeksjon kl. 9.00
ALLE KLASSER, også instinkt/bare-bow

STARTKONTINGENT: Senior: kr. 25,- Junior: kr. 10,-

PÅMELDING må være klubbens sekretær ihende senest 7. mars,
adr.:

MARIT JOHANNESSEN, REFSTADSVINGEN 2, OSLO 5

HUSK JOGGESKO

HUSK JOGGESKO

FORMANNEN HAR ORDET !

Jeg har tidligere i BUESTIKKA - da "Aktuell debatt" holdt på å utvikle seg i svært negativ retning - med personangrep osv., bedt om en mykere debattform. Men - tydeligvis og beklageligvis til liten nytte. - Jeg synes det er forstemmende at forbund og enkeltpersoner - som frivillig gjør en innsats for bueskytingens ve og vel skal bli stemplet som udugelige, "for gamle" og passive gaphalser.

I tillegg i Aktuell debatt s.16, 1/77, virker ikke fremmede for vår idrett - snarere tvert imot. Husk at det man er istand til å skrive av negativitet og usakligheter ikke gavner noen, aller minst en selv.

Som formann i NBF vil jeg protestere mot påstanden om at det står dårlig til i NBF's styre. Tilstanden i NBF er etter forbundsstyrets oppfatning god, både når det gjelder samvittighet for hva som er gjort i saken "tab med ankringsplate" og alle andre avgjørelser man har tatt for bueskytingens vekst.

Vi er ikke bestandig enige - og godt er det - men alle vedtak som fattes - gjøres i overbevisning om at det er til felles beste.

Vår konstitusjon bygger på demokratiets rett. At beslutninger som tas - kan falle noen tungt for brystet - må man dessverre regne med, men - det er langt fra å gi sitt mishag til kjenne på folkevis - og å lage istand det som er prestert på s.16. i BUESTIKKA nr.1/77.

Når det gjelder valg av komitéer og utvalg bør man som medlem av NBF - og en bueskytterklubb kjenne til NBF's lov, hvor man i § 9 finner klart å lese hvilke komitéer etc. som skal velges på Tinget. Nemlig - Lovkomitéformann og valgkomité. Alle andre fagkomitéer og utvalg oppnevnes av Forbundsstyret, og medlemmene i disse komitéer har alltid vært positivt innstilt til vår idrett - vi er alle "aktive bueskyttere".

Arne Kronen

Utdrag fra Forbundsstyrets beretning for 1976.

ADMINISTRASJON.

Forbundsstyret har ordnet alle forelagte og rutinemessige saker etter gjeldende regler og retningslinjer i perioden fram til Tinget -77.

Samarbeidet innen Styret har vært godt, og de oppnevnte fagkomiteer har fungert som Forbundsstyrets forlengede arm på en utmerket måte, med kreativitet og tiltakslyst.

Styret har hatt møter hver måned, bortsett fra juli, i alt 13. Styrets arbeidsutvalg har i tillegg hatt møter for forberedelse av ordinære styremøter.

Også i år fremmer Styret endel forslag for Tinget, hvorav de fleste gjelder den administrative virksomhet på forskjellige områder, og man anser det som en tillitssak å få Tingets støtte til forslagene av administrativ karakter.

Styret anser det også ønskelig å få Tingets avklaring av Lovkomiteens stilling vis-a-vis Styret på bakgrunn av instruks for denne komite (vedlagt tingpapirene).

Nordisk Bueskytteunions arbeidsutvalg har i perioden hatt sete i NBF, hvilket har medført en viss innsats med arbeid for Nordisk Kongress.

Man har ellers inntrykk av at det fortsatt er problemer med administrasjonsarbeidet i endel klubber og utvalg. Dette problem må man kanskje leve med, men det er å ønske bedre forhold, hvor kanskje spesielt utvalg/særkretsers burde ha en stor oppgave med koordinasjon på områdene budsjettering og planlegging vedrørende sine respektive klubber.

Det er nemlig synd at klubbene skal gå glipp av økonomiske og andre fordeler p.g.a. svikt i klubbenes administrasjonsapparat. I denne anledning vil man gjenta en oppfordring til det enkelte medlem om å engasjere seg sterkere for administrativt arbeid på klubb- og distriktsplan i tiden framover.

Siktemålet må være større aktivitet, oppfinnsomhet og vilje til å gjennomføre tiltak for å gi våre medlemmer gode tilbud både til TRIM, jakt/felt og skiveskyting.

ØKONOMI.

I 1976 ble Norges Bueskytterforbund tilgodesett med en øking i de tildelte midler, slik at vi hadde de beste muligheter til å få realisert våre ønsker, i det minste på kort sikt.

Imidlertid synes ikke kapasiteten, med tanke på den menneskelige ressurs, å kunne vise en tilsvarende øking i de forskjellige ledd, slik at en forsvarlig bruk av midlene kunne skje i fullt monn. Man vil derfor av regnskapet kunne merke seg en større avsetning pr. 31/12-76 enn ved forrige periodes avslutning.

Likevel er det tydelig å spore en ny giv i norsk bueskyting, de mange nye klubber, nye kretsutvalg og vår første særkrets er noen av disse tegn, og en ny øking i midlene er ventet i 1977, slik at disse nye signaler skulle kunne bakkes opp i kommende periode.

Da våre tildelinger er bundet innenfor visse hovedgrupper, vil vi knytte noen kommentarer til regnskapet, og dels til de framlagte budsjetter som på oppfordring er framlagt;

Administrasjon. I den forløpne periode er "Buestikka" blitt subsidiert med nær kr. 5000,-. For inneværende periode er det budsjettert med en reduksjon i underskuddet gjennom en øking i abonnementsprisen på bladet. Tildelingene på administrasjons-posten er imidlertid inne i en gunstig utvikling, slik at Forbundsstyret for 1978 vil vurdere å "fryse" prisen på "Buestikka", for dermed i større grad å sikre denne viktige informasjonskilde for medlemmene.

I perioden er det videre besluttet å heve beløpet til forretningsførervirksomhet til kr. 18000,- hvorav ca. 2/3 er honorarer, idet den administrative arbeidsbyrde på forbundsplan er sterkt økende. Tilsvarende er budsjettert for inneværende periode.

Forbundsstyret har i budsjettet for 1977 avsatt midler som skal dekke kostutgiftene i forbindelse med Tinget for samtlige representanter. Dette er utgifter som vanligvis bekostes av klubbene, men klubbenes reisefordelingsutgifter antas etter hvert å ha nådd et så høyt nivå at det begrenser interessen for Tinget, slik at en økonomisk avlastning bør være på sin plass.

I løpet av 1977 vil Forbundsstyret forøvrig vurdere en overgang til Statens reiseregulativ med hensyn til refusjoner for reiseutgifter.

Ellers antas budsjettet for 1977 å kunne dekke trykking av nødvendige regelverk uten at dette vil medføre omkostninger for skytterne.

Idrettslig samkvem. Denne post ble i 1976 hardest rammet av prisstigning, slik at økte tildelinger ikke slo ut i økt internasjonal deltakelse. Det må dog også understrekes at UK's vurderinger og Forbundsstyrets forsiktige budsjettering vedr. de enkelte oppgaver har bremsert dette samkvem.

Man er imidlertid av den mening at den strengere linje som i den senere tid er ført med hensyn til uttaking, på noe lengre sikt vil kunne muliggjøre mer omfattende "matching" av aktuelle skyttere i internasjonale konkurranser som med tanke på reiseutgifter faller rimeligere ut. Vi viser til budsjett, som for øvrig ikke redegjør for den skjulte reserven som stevneavgiften kan representere.

I perioden har Forbundsstyret funnet økonomisk anledning til å utbetale dagpenger til skyttere/ledere ved representasjon, etter visse kriterier som tar sikte på å gi skyttere/ledere som er særlig benyttet, en bedre utgiftsdekning. På denne måten håper vi å kunne nyttiggjøre de ønskede "krefter" i større grad enn det ellers ville være mulig. Det er også budsjettert med slik dekning i 1977.

Forøvrig vil 1976 ha vist, og budsjettet for 1977 vise, at det i stadig sterkere grad satses på yngre skyttere, i håp om at dette skal gi gode resultater på sikt.

Instruksjon/utdanning. Budsjettet for inneværende år er tatt opp med utvalgene, og er for såvidt et resultat av planer på distrikts/kretsplan. Start og instruksjon i nye klubber er tilgodesett.

Forøvrig vil NBF's utdanningskonsulent bli benyttet i enda sterkere grad, i og med en solid øking i tildelingen her.

Som en oppsummering er Forbundsstyret av den mening at man har, generelt sett, hatt en god utnyttelse av de forbrukte midler, og at heller ikke budsjettet for inneværende år gir åpning for "sløseri" med midlene.

Arrangerer lørdag den 26. mars 77

MORGESMESTERSKAP INNENDØRS!

over 4-FITA-Runder på 18m. (4x30piler) i Idretts hallen.

Ca. ¾-times opphold etter 60piler.

H.M. KONG OLAV'S POKAL

til beste skytter!

T.K. kl 0930

START kl: 1000

KLASSER: KVINNER, SENIOR OG JUNIOR. MENN, SENIOR OG JUNIOR

samt 3-mannslag i samme klasser.

STARTKONTINGENT: SENIOR kr. 55,- JUNIOR kr. 25,-

SEN. LAG kr. JUN. LAG kr.

NB! PRIORITY! NB!

PÅMELDING TIL: GUNNAR HAVELAND, VIE, 6800 - FØRDE

postlagt innen 26. febr. 1977.

MEDALJEUTDELING i JDR. HALLEN VED STEVNESLUTT.

KAFETERIA

PREMIERING FORØVRIS PÅ FESTEN LØRDAGSKVELDEN!

VEL MØDT!

ERIK HUUS
(formann)

HELGE BYDAL

UDSTYRSTIPS

Lidt om pile

af Egon Steen

En pil kan være et vidt begreb. Ikke i definitionen, men i udførelsen. Der kan købes træpile, glasfiberpile og letmetalpile.

Her skal kun omtales pile af letmetal til turneringsbrug og kun af fabrikatet »Easton«. Siden 1946 har firmaet Jas. D. Easton i Californien været næsten enerådende på verdensmarkedet i fremstillingen af råskafter til letmetalpile.

Grunden til »Easton« rørenes succes skyldes kvaliteten og nøjagtigheden i udførelsen. Fabrikken angiver, at alle råskafter vejes elektronisk med en nøjagtighed på plus/minus 0,01296 gr., og nøjagtig afbalancering foretages ligeledes. Tager man samtidig i betragtning, at produktionen af råskafter laves i tre forskellige legeringer - ni forskellige diametre og seks forskellige vægtykkelser, er det klart, at der er rig mulighed for at finde den rigtige pil. Der er faktisk over 300 forskellige muligheder.

Vi kigger først på legeringerne. Velkendt i mange år har været 24 SRT-X og XX 75. Sidste skud på stammen er X 7 legeringen. Det, der udover prisen og legeringssammensætningen danner forskellen, er først og fremmest trækfastheden og spinetallet.

XX 75 indeholder bly, og det bevirker at man får en temmelig elastisk pil. På grund af blyet får man sorte fingre, når pilene trækkes ud. X 7 indeholder bl.a. zink. Det giver et hårdt, men også temmelig skørt rør, der splintrer når en pil i skiven rammes af en anden.

Trækfastheden opnås i fremstillingsprocessen. Råskafterne er fremstillet som sømløse trukne rør. Ved at lade emnet trække gennem nogle huller i en stålplade med stadig mindre og mindre diameter bliver emnet først og fremmest

længere, men molekylerne i metallet presses også mere sammen. Det mest bearbejdelige metal der kendes, er guld. Af 1 gr. guld er det muligt at trække en tråd på 3000 m. iflg. guldsmedebogen, men så er den også tynd. Det var et lille sidespring, og slet så store krav stilles der ikke til letmetallegeringen i vore råskafter.

Hver arbejdsproces et råskaff skal igennem koster penge, nu sidst på er man begyndt at eloxere rørene ved en galvanisk proces, så XX 75 fås i orange og X 7 i blå farver. Eloxeringen har kun betydning for at give en mere glat og slidstærk overflade. Af en rigtigt afskudt pil fra en rigtigt tunet bue vil alligevel kun nocken være synlig i skiven, og farverne mister deres betydning, når alle skyder med eloxerede pleskaffer.

Jo mere trækfast og dermed dyrere råskaff man køber, des mere holdbar vil få man.

Helt anderledes forholder det sig med pilens spinetal. Fortæller man en skytte, der bruger 24 SRT-X pile, at han skal have en stivere pil, og han så køber XX 75 pile med det samme kodetal, vil den stik modsatte virkning opnås, og X 7 pile vil ingen forandring give. Man siger en 24 SRT-X pil er en blød pil, og det har også sin rigtighed hvad materiale og trækfasthed angår.

Hvad stivhed (spine) angår er den sågar den stiveste. Sætter man forsøgsvis spinetallet på en 24 SRT-X pil lig med 100 pct. vil en tilsvarende XX 75 være lig med 97 pct. og for X 7's vedkommende er tallet 99,5 pct. Det vil sikkert være en overraskelse for de fleste. Spinetallet har sin absolutte betydning for, hvilken pil man skal vælge, større betydning end danske skytter i almindelighed tillægger det. Vi køber pile efter tegnebogens indhold, og det er forkert.

Tænker man sig et råskaff på godt 7 m's længde (ca. 10 x 28 ") er det klart, at det vil være et meget bøjeligt rør. Skæres det over på midten vil de nu fremkomne to stykker kun være halvt så bøjelige - eller to gange så stive, om man vil sige det sådan. Stivheden er ligefrem proportional

med en given længde. De 10 råskafter vi kan skære ud af ovennævnte rør vil også være 10 gange så stive. Udover længden påvirkes spinetallet af råskaftets diameter og rørets vægtykkelse.

Spinetallet måles i en »spinetester«. Det er groft fortalt 2 gaffler - den ene stilbar - som råskaftet kan lægges i, så det ligger i vandret plan. Skaftet anbringes så gafflerne er 1/2" fra hver ende. Midt på skaftet hænger man så et lod på 2 lbs., og skaftet vil da helt naturligt på grund af vægten bøje af fra det vandrette plan. Udsvinget måles i tusindedele af en engelsk tomme, og det fremkomne tal er et udtryk for skaftets spine. På mere avancerede spinetesterne kan tallet læses på en skala.

Jeg vender tilbage til spinetallets betydning senere i artiklen.

Det vi i daglig tale karakteriserer vore pile med er kodetallet. Kodetallet er firecifret: 1614-1716-1818-1914-2013. En og anden vil nikke genkendende til et af nævnte tal, men der er mange flere kombinationer, og alle udtrykker noget om den specielle pil. De to første cifre angiver pilens diameter i 64. dele tommer, og de to sidste betegner pilens vægtykkelse i tusindedele tommer. En 1816 pil er 18/64" i diameter og 16/1000" i vægtykkelse. Så simpelt er det.

Kodetallet er afhængigt af buens trækvægt og skyttens træklængde. Tallene finder man i en pilekodetabel. Det kan vel ikke undre, at den bedste af slagsen jeg til dato har set stammer fra firmaet Jas. D. Easton. Den hedder »Visual Comparator«. Her anskueliggøres med forskelligt farvede symboler og kodetal i samme kulører hvilken pil, der skal bruges. I siden af tabellen finder man spinetallet for den pågældende pil og i bunden vægten samt nockstørrelsen. En gengivelse af en kode/spinetabel ville her have været på sin plads, men pladsen tillader det ikke. Jeg tror dog også alle har set en tabel, men i brugen af den er der mange, der gør fejl. Lad mig belyse det med nogle eksempler.

Det vi skal søge efter er buens aktuelle trækvægt og skyttens aktuelle træklæng-

de. Begge dele øver indflydelse på det færdige resultat. Vi skal først lige stifte bekendtskab med den skytte, der præsenterer buestreng og nock for sit højre øre, hver gang en pil skal skydes - I kender sikkert en af slagsen. Når man langt om længe har ankreget op, stritter der 2-4 tommer for meget pil ud over forkanten af buen. Her er ingen hjælp at hente i tabellerne, pilen er for tung har for stort spinetal i forhold til trækvægten. Der må en anden udtrækningsteknik til så pilen kan kortes op og kun nå til forkanten af buen. At det alligevel er muligt at lave gode resultater på ovennævnte facon, ser man af og til, man det skyldes at skytten bevidst eller ubevidst har valgt en pil med tilstrækkeligt lavt spinetal og dermed genoprettet lidt af harmonien. Der vil dog sikkert være besvær med at række ud på 90 m.

Som vi alle ved er buens vægt målt ved 28" træk fra forkanten af buen - uden skelen her til den tidligere artikel om de højst forskellige bueprofiler. Det indebærer, at kun den skytte der trækker nøjagtig 28" til forkanten kan sætte sin bues vægt lig med den aktuelle trækvægt og læse direkte i kodetabellen. Alle andre må have regnestokken i brug. Den gyldne regel med at buens trækvægt øges med 2 lbs. for hver tomme man trækker over 28" og tilsvarende reduktion for hver tomme man trækker under, er stadig gældende hvad angår buer over 35 lbs. trækvægt. For buer under 35 lbs. er øgningen/redueringen lig med 1 1/2 lbs. pr. tomme.

Nu trækker de færreste skytter lige til forkanten, de fleste - og klikkskytter især - trækker længere. Det bevirker at den aktuelle træklængde er lig med pilens længde plus det stykke man trækker længere end til buens forkant. Lad mig i den forbindelse fastslå, at en pils længde er målt fra bunden af nocken til pleskulderen d.v.s. der hvor pilespiden begynder at skråne.

Vi tænker os nu, at en klikkskytte har en bue med opgivet vægt på 38 lbs. Han skyder med pile på 28" længde, men med bagkanten af klikket anbragt, så der er 1"

til forkanten af buen. Vi kan nu beregne den aktuelle trækvægt til 40 lbs. og den aktuelle træklængde til 29". Det er her de fleste fejltagelser opstår, idet mange søger efter en pil i tabellen efter 38 lbs/28" hvor enten 38/29 eller 40/28 er de aktuelle tal. Begge muligheder giver de samme koder.

Tabellen betjenes ligesom en vejlængdetabel med en lodret kolonne for lbs. og en vandret kolonne for tommer. Hvor kolonnerne skærer hinanden er den søgte pilekode. For 38/29 hhv. 40/28 kan pile med fig. kodetal benyttes: 2013 (XX 75) - 1916 (24 SRT-X og XX 75) - 1818 (24 SRT-X og XX 75) - 1914 (X 7). Så køber man hos en forhandler et dusin af hvert, finder ud af hvilken pil, der går bedst og smider resten væk!!! - Nå, det er måske ikke lige sagen. Bueskydningens slaraffenland er ikke fundet endnu.

Det der er bestemmende for om en pil går godt fra en bue, er den såkaldte »pile-refleks«. Man har i mange år vidst, at en pil forlader buen i nogle s-formede kurver. Med et elektronisk kamera er det nu fastslået visuelt. Disse kurver kaldes pilerefleksen.

Nøjagtig målrettet skydning er kun gennemførlig når pilerefleksen er så ensartet som muligt, d.v.s. at højre- og venstreafvigelse løber aksesymmetrisk om den rette linie fra pilehylden til målet uden for store afbræk til den ene eller anden side. Dette er kun tilfældet, når de faktorer der bestemmer pilerefleksen er afstemt i de rette forhold til hinanden. Faktorerne er **buens trækvægt, sigtevinduetts udskæring og pilens spinetal**. Buens trækvægt er for vor valgte klik-skytte konstant - sigtevinduetts udskæring ligeså (en smule kan ændres ved installation af et fjedrende justerbart pileanlæg). Den tredje faktor - pilens spinetal - skal vi selv finde frem til for at få det rigtige resultat frem, nemlig den rette pile-refleks.

Det der sker, når en pil forlader strengen for at smyge sig uden om buen, skulle ret beset være umuligt at gennemføre med et godt resultat. At det paradoksalt

nok lykkes har i høj grad noget med pilens spine og deraf følgende opførsel at gøre. Dette fænomen kaldes »bueskydningens paradoks« og selve forløbet af dette vil blive beskrevet i en senere artikel.

Vi går tilbage til vore fundne pilekoder og kigger på spinetallet, og atter må vi passe på ikke at gøre fejl. Den aktuelle træklængde var 29", men vor valgte skytte bruger klik og skyder med 28" pile. Det er pilelængden bl.a. der afgør spinetallet, så her må vi søge i tabellen på 28". For 2013-XX 75 er spinetallet 545. For 1916 24 SRT-X og XX 75 hhv. 540-555. For 1818 24 SRT-X og XX 75 hhv. 570-590 og for 1914 x7 er det 590.

Vi er nu blevet en hel del klogere, bl.a. kan vi se, at 1818 som den mest tykvægede pil mærkeligt nok viser sig at være den mest bøjelige (har de højeste spinetal). De øvrige er nogenlunde ensartede, men dog med den tydelige tendens at XX 75 er en mere elastisk pil end de øvrige. Trods ensartetheden i spinetal er det dog givet, at ikke alle pilekoder vil være lige velegnede til vor efterhånden velkendte skytte. Vi må lige skæve til en ting mere - **pilens vægt**.

En pils vægt vejes i grains (1 grain lig med 0,0648 gram) og det er råskaftet afpasset på længde med pilespidens monteret, der danner basis for tabellens tal.

For 2013 XX 75 er vægten 316 grains. For 1916 24 SRT-X og XX 75 er de hhv. 342 og 345. For 1818 24 SRT-X og XX 75 er de hhv. 354 og 358 og endelig for 1914 x 7 er tallet 322. Tallene taler atter deres tydelige sprog. 2013 er en let pil og 1818 en tung pil.

Vi er endnu ikke kommet så vidt, at vi kan købe den rigtige pil. Der kan læses mere ud af tabellerne endnu. Pilekodetabellen angiver trækvægten i intervaller på 4 lbs. Intervallet vi hidtil har søgt i, går fra 40 - 44 lbs. og vor skytte ligger altså i den lette ende af de gennemsnitskodetal, der er fundet frem til. Vi skal derfor også søge i den lette ende af vægttabellen og kan dermed udelukke 1818 som en egnet pil til en bue med 40 lbs. aktuel

trækvægt. Det vil ganske givet være umuligt at række ud på 90 m da pilen er for tung. Til 44 lbs. vil det for manges vedkommende være en ganske udmærket pil.

Hvis vor skyttes bue er en af de hurtige vil jeg heller ikke anbefale 2013. Den giver godt nok et højt sigtemærke og en flad pilebane på grund af den ringe vægt, men pilen er tyndvægget. Afskudt med stor udgangsfart vil pilen, hvis den rammer noget hårdt - stativet eller såmænd bare en hård stramitplade - få et kæmpechock. Det kan resultere i, og det har jeg set i praksis, at pilespiden bliver banket op i pileskaffet. Til en langsom 40 lbs. eller en hurtig 39 lbs. bue vil 2013 sikkert være en velegnet pil.

Nu er antallet af pilekoder reduceret til tre: 1916 24 SRT-X og XX 75 samt 1914 x 7 skulle alle være brugbare. Det eneste disse tre pile har fælles er pilens ydre diameter nemlig 19/64", spinetal og vægt er forskellige. For de to 1916 pile er vægten dog næsten ens, 342 - 345 grains og derfor næppe registrerbar, men spinetallene viser en lidt større forskel, 540 contra 555. 1914 pilen er mere tyndvægget og derfor både lettere og mere bøjelig. Vægten er 322 grains og spinetallet 590. Så langt er det muligt at komme blot ved at læse i tabellerne.

Den endelige udvælgelse skulle pilerefleksens afsløre. Da vi endnu ikke har afgivet vor bestilling til forhandleren, må vi prøve os frem hos de medlemmer i foreningen, der skyder med pile mægt til. Hvis disse ikke findes, kan man hos forbundets piledepot leje pile i de typer, man har planlagt at købe, for at prøve dem af på hjemmebane. Det er jo desværre en for tidligt fremsat påstand, men netop et bevis på hvilken hjælp et sådant depot vil være for os, når det en gang bliver etableret.

Buens konstruktion og den individuelle skyttes stil er afgørende for hvilken af typerne, der egner sig bedst og giver den helt perfekte pilerefleks. Denne afsløres af pilens indslag i skiven. Ikke i opad-/nedad-gående retning, der kun har betydning fornockpunktets placering (det skal

selvfølgelig også være i orden), men derimod om den bageste ende af pileskaffet peger til venstre eller højre.

Pege bagenden stærkt til venstre er pileskaffet for blødt, og tilsvarende er et højreorienteret pileskaffet for stift - stik modsat for linksskytter. Små afvigelser må tilskrives slipfejl. Proven foretages med en pil uden faner i en lodretstående skive fra 5-10 m's afstand.

Skulle der efter færdigmonteringen af pilen alligevel vise sig udslag, er der korrektionsmuligheder. Ved et pileskaffet med for højt spinetal og bagenden pegende til venstre, kan man korrigerer ved at bygge på pilehylden eller dreje den stilbare anlægsplade til hylden mod venstre eller stramme fjederspændingen i sin »Berger Button«, hvis man har en sådan monteret. Omvendt ligger det med et for stift pileskaffet med for lavt spinetal. De færreste bryder sig sikkert om at fræse ud i buen for at få hylden længere ind, så en løsning kan være at montere pilene med de lidt tungere trimspidser. Det vil dog for moderne buer ikke være nødvendigt at sætte fræsere i gang. Buer laves nu om dage med sigtevinduet skåret ud til eller et stykke over centret. Man ikke de fleste har en bue med »centershot«. Ved disse skrues hyldens anlægsplade ind eller fjederspændingen løsnes i Berger Button'en.

Begrebet »overspinede« eller »underspinede« pile er velkendt blandt mere erfarne skytter. Det vil føre for vidt at komme ind på det her, da det er bueskydningens »feinschmeckerel« og kun muligt med fjedrende justerbart pileanlæg på monteret.

Langt de fleste nu om dage foretrækker at købe deres pile som råskafter og selv montere dem færdige. Det giver tillige mulighed for at lave sine egne »skræddersyede« pile med halve eller trekvarte tommer, hvilket roligt kan gøres, da pilekoden spænder over 4 lbs. Har man først fundet sin rigtige pil vælger man samme kode og samme legering næste gang.

Intet varer som bekendt evigt, heller ikke dine fine nyindkøbte pile. Ved daglig brug skydes pilene skæve. Små skævhe-

der kan nemt rettes, enten i et pilere-apparat eller i hånden. Det sidste er det bedste, og mange bliver efterhånden ganske dygtige til det. Det kan dog ikke undgås at et pileskaffet i tidens løb får en del mikroskopiske bøjninger, der ved retningen opvejer hinanden så pilen føles lige og opfører sig som sådan, men det trætter den. Hver gang en pil slår ind i skiven sidder den og dirrer, det trætter også. Længe før pilens udseende giver udtryk for det, er den blevet trætt - »metaltræt«.

Dette underlige fænomen var viden-skaben længe om at erkende, og der skulle nogle katastrofale flystyrt til, før man gik virkelig seriøst ind på problemet.

For vore piles vedkommende viser det sig ved, at de bliver bløde. De bøjer nemt, er svære at rette op, og hvis man måler spinetallet svarer det slet ikke til det vor fine nye pil havde, da den blev taget i brug.

Har man ikke andre problemer med sin skydning - og det er jo de færreste, der har det - kan det her måske skabe et, da det vil forårsage et fald i scoringen. Det er sikkert det sidste sted, man søger efter årsagen. Det gælder derfor om at slide sine pile jævnt, så dusinet kan følges ad.

Når en pil mister sit »spine« er den udtjent og må kasseres. Hvor hurtigt det sker er ikke undersøgt, da det altid vil være afhængig af den behandling pilen har været udsat for i sin »levetid«.

Jeg tror de fleste har prøvet i et nyt sæt pile, at en i dusinet ikke har opført sig som de øvrige. Man finder så ud af, at nr. det og det pil skal holdes højt eller lavt, hvis man vil have en ti'er ud af den, eller man lader være med at bruge den.

Trods omhyggelig kontrol ved fremstillingen vil denne på grund af mængden af råskafter indskrænke sig til at være en stikprøvekontrol. De enheder kontrollen fanger sorteres fra og sælges til en billigere pris med et andet varemærke, men det hænder altså, at der er en »smutter« imellem. Det må skyldes dårlig sammenblanding af de metaller legeringen består af. Vi har sikkert alle af egen erfaring

konstateret, om ikke andet så i det årlige bad, at selv koldt og varmt vand har svært ved at forenes. Hvad er så mere nærliggende, at metaller med forskelligt smeltepunkt også har svært ved at forenes i flydende tilstand.

Resultatet bliver at det færdigproduce-rede råskaffet får et hårdt eller et blødt sted. Det påvirker skaffets spine det pågældende sted og influerer på pilerefelksen, så pilens flugt ikke vil blive direkte målrettet. Selv nok så dygtig en topskytte vil ikke kunne lave en ti'er på bestilling med en sådan pil.

En verdensmester skabes ikke på talentet alene, selv om det naturligvis også må være til stede. Udover en måske specielt fremstillet bue til den pågældende, er det også sikkert at pilene udvælges med den yderste omhu. Måske går man så vidt, at der ud af flere hundrede råskafter findes fem dusin, der er fuldkommen ensartede og meget omhyggeligt afkontrollerede. Hvem betaler? Mon de amerikanske fabrikanter kan sige helt fra med, at de har haft en finger med i spillet? Man kan lide det eller ej, men det er måske en af årsagerne til, at det så ofte har været en amerikaner, der har stået på det øverste trin af sejrsskamlen.

Da denne artikel blev påbegyndt, havde jeg ikke drømt om hvor meget der egentlig kan skrives om en for vort vedkommende så dagligdags ting som en pil. Har en eller anden lært et eller andet ved at tygge sig igennem de mange ord, har artiklen opfyldt sit formål.

Det var også meningen med den.

Egon Steen

HVA VIL TINGET GJØRE?

Dette er selvfølgelig alltid et viktig - og kanskje spennende spørsmål - idet Tinget gjennom sine vedtak trekker opp linjene for norsk bueskyting.

Hvilke forslag vil så bli behandlet på Tinget -77, hvor forøvrig alle klubber bestreber seg på deltagelse i beslutningsprosessen gjennom å møte fram?

For det første gjelder det et par mindre endringer i NBF's Lov, bl.a. om at Tinget skal velge 3 medlemmer i Lovkomiteen. Videre fremmer Forbundsstyret forslag som vil innebære endringer i dommerutdanningen, samt om komiteers forslagsrett til Tinget - altså rene administrative forslag som klubbene ikke skulle ha noen grunn til å gå imot.

Av gjengangere finner vi forslag om instruks for UK - som vanlig har noen vært uenig med UK - og om klasser for instinktskyttere og klasse over 50 år ved innendørsskyting.

Heller ikke den gang har juniorene sluppet unna, idet forslag foreligger om at de bedre juniorene ved innendørsskyting skal skyte i seniorklassen etter nærmere regler. Det skal bli interessant å se hva Tinget kommer til i år.

Det foreligger forslag om at DM kan/skal avholdes som åpne stevner, og at det kan avholdes KM på lik linje med DM - da istedenfor DM. Forslaget strider mot forutsetningen ved innføring av DM, men lavt deltakerantall skremmer nok ved de lukkede mesterskapene.

Det er også forslag fra Forbundsstyret om at NM skal arrangeres i fellesskap av klubber i et distrikt (krets) i turnusordning.

Dette forslaget ble luftet på det årlige møte med utvalgene, hvor det ble meget godt mottatt.

Det foreligger også forslag som vil gi NM-arrangører skikkelig økonomisk kompensasjon. Tinget-77 bør bli interessant.

Spørrespalten:

Jeg ser i de to siste numrene av Buestikka at N.B.F., ved Arne Kronen, lover en ny giv på topp-plan. I den forbindelse vil jeg gjerne be om at forbundet kommer med en utredning om dette tiltaket.

1. Hvor mange skyttere skal landslagsstallen bestå av? Kronen nevner 15-20 skyttere, et tall som umiddelbart synes for høyt. Har vi virkelig så mange skyttere i Norge i dag som det er verdt å satse på i en slik stall. En sammenligning mellom de norske og svenske resultatbarometre skulle kunne gi en ide om nivåforskjellen.
2. Hvem skal ta seg av opplegg og trening? Har vi trenere og ledere som blir akseptert av våre toppskyttere, og som har den rutine og kapasitet som kreves for slike oppgaver.
3. Hvordan vil treningen bli lagt opp? Jeg kan ikke si annet enn at jeg har mine tvil om det systemet som Kronen nevner. Fra Moss hadde vi i den aktuelle perioden flere skyttere med på ulike samlinger. Uten unntak vil jeg påstå at ingen av disse ble bedre teknisk eller poengmessig etter disse samlingene.

Forbundets ledelse bør derfor nøye overveie hvilke tiltak som vil komme skytterne og sporten som sådan til gode. Det er ikke tvil om at nye landslagssamlinger vil kunne bære et skritt i riktig retning, men man bør la forslaget komme fram i Buestikka slik at det kan nå fram til alle. Skytterne bør jo, også få si sin mening når en slik viktig avgjørelse skal tas.

Bjørn Haug

S A S Innendørs serie, resultater etter halv-skutt.

Efter at alle lagene har skutt 2. omganger, 120 piler, er stillingen som følger: 4 manns lag:

S A S Bueskyttergruppe	4 p.	4195 p.
Sp. kl. "Vidar" Bueskyttere	4 "	4185 "
Bærum Bueskyttere	2 "	3862 "
Drammen Bueskyttere	0 "	3800
Oslo Bueskyttere	0 "	3677

Individuelt etter 120 piler er rekkefølgen slik:

1. Harald Almås	SAS	558 - 545 = 1103
2. Birger Moskau	Vidar	549 - 516 = 1065
3. Einar Olsen	Drammen	540 - 519 = 1059
4. Oddbjørn Støbekk	Vidar	524 - 524 = 1048
5. Tor Steffensen	SAS	525 - 518 = 1043
6. Roald Knapper	Vidar	522 - 508 = 1030
7. Stein Pettersen	SAS	516 - 511 = 1027
8. Karstein Lien	Drammen	480 - 540 = 1020
9. Erling Utheim	Vidar	512 - 505 = 1017
10. Arvid Jensen	SAS	513 - 498 = 1011
11. Bjørn Gulbrandsen	SAS	492 - 509 = 1001
12. Morten Tønnesen	O B S	505 - 486 = 991
13. Terje Scheen	O B S	486 - 489 = 975
14. Fredrik Thoresen	Bærum	477 - 497 = 974
15. Grete Ingebretsen	Bærum	489 - 483 = 972
16. Anders Utheim	Vidar	505 - 465 = 970
17. Jørgen Dahm	SAS	481 - 488 = 969
18. Ole Ingebretsen	Bærum	474 - 452 = 926
20. Ole P. Ingebretsen	Bærum	448 - 464 = 912
21. Keith Lovenberry	O B S	451 - 450 = 901
22. Ole Kristiansen	Drammen	432 - 445 = 877
23. Tom Ognedal	Drammen	415 - 429 = 844

Som en ser er det mange fine enkelt resultater. Det ligger også godt an til en spennende lag-kamp mellom Vidar og SAS

Med vennlig hilsen

SAS Bueskyttergruppe.

12/1-77

*Aktuell
Debatt!*

AKTIVE/PASSIVE

Jeg har med interesse fulgt den alt mer hardere ordduell mellom herrene Honne og Kleppe. Jeg har imidlertid en følelse av at debatten dessverre etterhvert utvikler seg mer til angrep på personer enn på de saker som blir behandlet.

En frisk debatt liver opp i bladet, mens privat krangel helst bør legges utenfor bladets permer.

Når Bent Kleppe i nr. 1-77 vil ha alle passive medlemmer ut av styre og stell innen bueskytingen, så tror jeg dette forslag er lite gjennomtenkt. Hvilken innsats disse har gjort i klubber og forbund er vanskelig å forestille seg for oss som for det meste konsentrerer oss om aktiv skyting. Skal vi aktive skyttere kunne forbli aktive er vi helt avhengige av de passive innsats og offervilje i de administrative oppgaver. Jeg mener ikke passive passive, men aktive passive som ønsker å gjøre en innsats for bueskytingen på det administrative plan.

Finnes de - så VELG DEM INN!

Johannes Akkerhaugen

FY - BENT KLEPPE.

Slik skal det ikke skrives i NORGES
BUESKYTTERFORBUNDE organ: "BUE-STIKKA".
Hold deg til-SAK - IKKE PERSON!

Med bueskytterhilsen.
Aase og Helge R. Dyshe

Aktuell debatt forts. →

TIL SALGS.

Yamaha YTD 66"/38 lbs med stabilisatorer, veske, AGF frontsikte og annet diverse utstyr. Lemmene er 6 mnd. gamle.

Hoyt X-pert 64"/30 lbs med streng, sikte og en 14" stabilisator.

Jeg er interessert i et par brukte lemmer til en Hoyt Pro Medalist 68" lange og en styrke på 37-39 lbs.

Dag Bee, Leirvn. 5, 2050 Jessheim - tlf. (02) 970506

SVAR TIL BENT KLEPPE

I BUESTIKKA nr. 6 ifjor antydet jeg at Bent Kleppe burde sette seg inn i sakene før han "skyter med skarpt" i en debatt. Jeg forstår at det er for meget forlangt. Jeg syns imidlertid at jeg kan vente at han i hvert fall leser de innlegg han selv debatterer imot, men selv dette synes fåfengt. Han later til å rote det hele sammen og stappe "ull og mel i samme pose", rette baker for smed etc.

FORBUNDSMELDING 1/76: - Kleppe burde vite at det ikke er min sak å forklare hvorfor denne blev sent ut. (Forøvrig: Et "forelegg" fra F.I.T.A. har NBF neppe fått. "Forelegg" er vedtakelse av bøter uten rettens mellomkomst). - Nå har Morten Bruno Larsen annet steds i nr. 1 i år redegjort vedr. Forbundsmelding 1/76 + Spesial. Det burde være nok.

I nr. 6 av ifjor skriver jeg om denne Meldingen at "Slik den er formet er den en klar belastning på f.eks. F.I.T.A.'s Lov- og Regelkomite, men urettferdig. Ikke bevisst, men basert på uvitenhet". Dette betyr jo ganske enkelt, at den urettferdige belastningen på Lov- og Regelkomiteen er basert på uvitenhet.

Norsk er da ikke så vanskelig - ellers ønskes det å vri litt? Forbundsmeldingen sier nemlig: "Da det heller ikke er kommet noen uttalelse fra FITA's lov- og regelkomite, hvis område dette sorterer under, etc. - " Dette gir klart uttrykk for at denne komiteen ikke har gjort sin plikt i denne saken, og det er galt. Forholdet er at den ikke kunne gi noen uttalelse uten på skriftlig anmodning fra F.I.T.A.'s Arbeidsutvalg (FITA's lovbok side 65), men slik anmodning kom ikke. Utgiverne av Forbundsmelding 1/76 burde etter min mening kjenne fremgangsmåten i slike saker. Da de ikke gjorde det var det "uvitenhet" på det området. - Jeg håper forklaringen er klar nok og at Kleppe nå forstår den.

FORTOLKNINGER: - Kleppe's påstand om at jeg plages av vrangforestillinger når det gjelder regel-fortolkninger er ikke lett å forstå, men uttalelse baserer seg kanskje på uvitenhet?

NBF's Instruks for Lovkomiteen sier: - "Hvis Lovkomiteen på oppfordring av N.B.F.'s Styre eller Arbeidsutvalg har fortolket lov/regel skal slik fortolkning aksepteres inntil den blir bekreftet eller endret av det påfølgende Ting." (Samme prinsipp arbeidet F.I.T.A. etter). Jeg sitter i begge Lovkomiteer her - N.B.F.'s og F.I.T.A.'s, og ser ikke noe galt i at man søker å arbeide etter de gitte instruksjer, men jeg behøver heller ikke "løfte på skylappene" for å innse at Bent Kleppe i hvert fall ikke tilhører dem som "aksepterer alt som serveres" - ansett hvem som serverer hvad - og hvorfor. - Det er riktignok hans anneskerett å nekte å akseptere, men da må han også ta konsekvensene av det - nå som tidligere.

"Hele denne historien stinker" - skriver Kleppe. - Ja, det er ikke fritt for at den begynner å gjøre det.

TING - SANERING AV KOMITEER - VALG: - Kleppe vil at det skal gjennomføres en "nødvendig sanering" av komiteer og utvalg. Han henstiller til Tinget 1977 derfor å velge inn aktive skyttere i alle komiteer og utvalg for bedre å ivareta bueskytingens interesser i fremtiden." Bortsett fra at dette alltid har vært NBF's ønske så burde kanskje Kleppe vite at det ikke er Tinget som velger komiteer og utvalg. Det er Styret. Bli medlem der - Kleppe, og gjør nytte for deg der. Det er forevrig én komite Tinget velger - Låvkomiteen! - Der sitter jeg "i ensom majestet" (det sies jeg skal få hjelp i neste termin) så der kan det kanskje være noe "å hente". Møt frem Kleppe.

Generelt er det ikke tvil om at det er både sunt og ønskelig med friskt blod og nye krefter både her og der. Selv har jeg lenge kunnet tenke meg en viss avløsning både i NBF og i F.I.T.A. Kanskje ikke akkurat på Kleppe's premisser - det er så, men han lar seg neppe endre.